

Wetenschappen • Historische mijlpalen van het zeewetenschappelijk onderzoek

F910 Luitenant ter zee Victor Billet

De *F910 Luitenant ter zee Victor Billet* was tussen 1947 en 1949 actief als meteorologisch schip.

Het vaartuig maakte deel uit van een internationale keten van 13 meteorologische schepen in de Atlantische oceaan, die de taak hadden weerkundige gegevens te verzamelen in functie van het zich steeds verder ontwikkelende luchtverkeer. In de periode 1951-1952 werd bovendien ook een beroep gedaan op de *Victor Billet* door onderzoekers van het Zeewetenschappelijk Instituut, o.a. voor bemonsteringscampagnes in het kader van het grensoverschrijdende onderzoeksprogramma van de Internationale Raad voor het Onderzoek van de Zee (IROZ-ICES).

De *F910 Luitenant ter Zee Victor Billet* (Raphodon/belgian-navy.be).

Korte geschiedenis van de *F910 Luitenant ter zee Victor Billet*

SCHEEPSWERF	Globe Ship Builder Superior - Wisconsin, Verenigde Staten
TEWATERLATING	31 juli 1943
INDIENSTNAME	26 mei 1944
AFMETINGEN	93m x 11,40m x 4,20m
TONNENMAAT	1548 ton (bruto) 1185 ton (netto)
ROEPLETTERS	ORFM
HISTORIEK	<ul style="list-style-type: none">• 1943 - 1947: US Navy (<i>PF-57 Sheboygan</i>)• 1947 - 1958: Belgische Marine (<i>F910 Luitenant ter zee Victor Billet</i> - FS: Korvet)• 26 oktober 1959: voor afbraak verkocht aan de gebroeders Van Heyghen, Gent

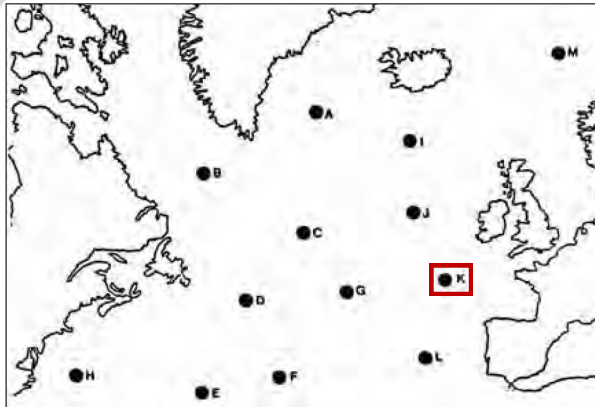
De *F910 LTZ Victor Billet* werd gebouwd als de fregat *PF-57 Sheboygan* op de scheepswerf Globe Ship Builder Superior in Wisconsin. Het vaartuig werd oorspronkelijk door de Amerikaanse Marine ingezet als weerkundig platform in de Stille Oceaan, maar werd in 1947 voor de schrootprijs van 25.000 Amerikaanse dollar ver-

kocht aan de Belgische Zeemacht. De nieuwe naam *F910 LTZ Victor Billet* bracht hulde aan [Victor Billet](#), de eerste marineofficier van de *Royal Navy Belgian Section* tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het schip was opeenvolgend actief als meteorologisch vaartuig, als fregat en als visserijwacht- en schoolschip. Op 1 januari 1958 kwam om onbekende redenen vrij vroeg een einde aan de carrière van de *Victor Billet*. Op 26 oktober 1959 werd het schip uiteindelijk voor afbraak verkocht aan de gebroeders Van Heyghen uit Gent [1, 2, 3, 4, 5, 6].

Bijdrage aan de wetenschap

Nadat de *F910 LTZ Victor Billet* begin 1947 aangekocht werd door de Belgische Zeemacht, werd het al snel ingezet als weerkundig vaartuig [5]. Het schip maakte deel uit van een internationale keten van 13

Op dit kaartje worden de posities van de 13 weerschepen in de periode 1947-1949 weergegeven. Positie 'K' (rode vakje) werd onder andere door de *Victor Billet* bemand ([Jansen, 2011](#)).

13^e en laatste positie in deze serie met de *HNLMS Sirius* van de Koninklijke Nederlandse Marine. Beide schepen waren afwisselend verantwoordelijk voor bestendige weerkundige metingen op de zogenaamde positie K (47°NB en 15°WL), op ongeveer 700 zeemijl van Bordeaux (1296,4 km) en 500 zeemijl (926 km) ten zuidwesten van Ierland. De rolverdeling zag er als volgt uit: één schip bleef telkens 27 dagen op zee, waarvan 21 in positie. Vervolgens volgden zo'n 15 dagen in een haven, waar het vaartuig aangevuld werd met levensmiddelen en brandstof en eventueel voor de nodige herstellingwerken gekeken werd, om vervolgens opnieuw te vertrekken naar positie 'K' en de waarnemingen te hervatten. Deze meteorologische taak van de *F910 Luitenant ter zee Victor Billet* duurde tot in mei 1949, toen om financiële redenen beslist werd om het aantal weerstations terug te brengen naar 10. De *F910 LTZ Victor Billet* werd opnieuw bewapend als fregat en vanaf oktober 1950 tot het einde van zijn actieve dienst in januari 1958 ingezet als school- en visserijwachtschip [1, 5, 7].

De *F910 Luitenant ter Zee Victor Billet* ([Raphodon/belgian-navy.be](#)).

Toch zat de wetenschappelijke carrière van de *Victor Billet* er na 1949 nog niet volledig op. Het schip werd begin jaren 1950 immers nog ingezet door het [Zeewetenschappelijk Instituut](#) (ZWI) voor bemonsteringscampagnes in het kader van eigen studieprogramma's én van het internationale onderzoeksproject van de [International Council for the Exploration of the Sea](#) (ICES). Deze raad werd in 1902 opgericht en opereert tot op de dag van vandaag vanuit Kopenhagen als een globaal samenwerkingsverband dat onderzoek voert en adviezen formuleert voor een duurzaam gebruik van de zeeën en de oceaan. België kon reeds in 1903 toegevoegd worden aan de lijst van ICES-lidstaten (naast stichtende landen

Denemarken, Finland, Duitsland, Nederland, Noorwegen, Zweden, Rusland en het Verenigd Koninkrijk) en had sindsdien o.a. al de diensten van de [West-Hinder](#), de [Ville d'Anvers](#), de [Zinnia](#) en de [Hinders](#) ter beschikking gesteld van dit coöperatieve onderzoeksprogramma. Ook de *F910 LTZ Victor Billet* leverde tussen 1951 en 1952 een bijdrage aan het ICES-project, door het verzamelen van hydrografische gegevens in de Noordzee [8]. Het [ZWI](#) zette de *Victor Billet* tussen mei en oktober 1952 dan weer in voor vijf wetenschappelijke proeftochten naar visgronden die regelmatig bezocht werden door Belgische zeevisserij. Deze opzoeken - onder leiding van onderzoeker Charles Gilles van het ZWI en in samenwerking

met het Ministerie van Verkeerswezen - concentreerden zich op hydrobiologische waarnemingen en voerden o.a. naar het zuidelijke gebied van de Noordzee, het [Engels Kanaal](#), het [Bristol Kanaal](#) en de visgronden ter hoogte van de Spaanse en Portugese kusten. De visgronden van [Fladen](#), de [Gut](#), de [Witte Bank](#) en de [Doggerbank](#) werden eveneens aangedaan, in het kader van onderzoek naar de haringvisserij. In juni 1952 trok de *Victor Billet* bovendien ook 3 weken naar IJsland. Gedurende deze tocht – vertrekkende vanaf de Franse kust, doorheen de Noordzee tot in IJslandse wateren – kreeg Charles Gillis o.a. de kans om hydrobiologische observaties te doen betreffende de ontwikkeling van vislarven [9, 10].

Hoe verwijzen naar deze fiche?

VLIZ Wetenschappen (2015). *F910 Luitenant ter zee Victor Billet* – Historische mijlpalen van het zeewetenschappelijk onderzoek. *VLIZ Information Sheets*, 151. Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ): Oostende, 3 pp. (versie 25/08/2015)

Bronnen

- [1] Fregat LTZ Victor Billet, **op**: website De Vrienden van de sectie Marine van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis (http://www.marine-mra-klm.be/fregat_ltz_victor_billet_646.htm).
- [2] Van de Zeemacht tot de Marine (1946-2005), **op**: website De Vrienden van de sectie Marine van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis (http://www.marine-mra-klm.be/vloot_zm_marine_185.htm).
- [3] USCGC Sheboygna (PF 57), **op**: website NavSource Naval History (<http://www.navsource.org/archives/12/08057.htm>).
- [4] **Van Ginderen, L.; Delgoffe, C.** (1996). Fotoboek Belgische zeemacht = Album photographique force navale = Photobook Belgian navy 1946-1996. Vlaamse Maritieme Ruilvereniging: Antwerpen. 192 pp., 18, [details](#)
- [5] **Coulier, R.F.** (2007). Visserijwachtschepen: aflevering 2, *Neptunus*, vol. 50, nr. 287, 72-77.
- [6] **Rubbens, H.** (2014). Herdenking voor Luitenant-ter-Zee Victor Billet, **op**: website Belgische Defensie (<http://www.mil.be/nl/artikel/herdenking-voor-luitenant-ter-zee-victor-billet>).
- [7] **Jansen, W.; Kuiper, J.; Maas, A.; Reitsma, A. en de Vries, P.** (red.) (2011). Geen zee te hoog. De weerschepen en het KNMI. De Bilt, 132 p., [online raadpleegbaar](#)
- [8] **Van Meel, L.** (1972). La Mer du Nord méridionale, le Pas-de-Calais et la Manche: essai d'écologie marine, principalement en ce qui concerne le microplancton: I. Etude du milieu. Patrimoine de l'Institut Royal des Sciences Naturelles de Belgique: Brussel. 619 pp., [details](#)
- [9] --. (1952). *Wetenschappelijke proeftochten in de Belgische zeevisserij*, **in**: Het Visserijblad, 9 mei 1952, pagina 7.
- [10] --. (1952). *Het visserijwachtschip 'Victor Billet' terug*, **in**: Het Visserijblad, 27 juni 1952, pagina 2.

